

Etelä-Hämeen ympäristöterveys
Riihimäen kaupunki

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma
2020–2024

Päivitys 2024

1.	Johdanto	3
2.	Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö.....	4
2.1	Toimialue ja toimintaympäristö	4
2.2	Valvonnan voimavarat ja niiden jakautuminen.....	4
2.3	Koulutus ja laadun kehittäminen	6
2.4	Tietojärjestelmät	6
2.5	Viestintä	7
2.6	Valvonnan maksullisuus	8
2.7	Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu	8
2.8	Hallinnolliset pakkokeinot	8
3.	Valvontasuunnitelmat toimialoittain	9
3.1	Yleistä.....	9
3.2	Elintarvikevalvonta.....	9
3.3	Terveystensuojelu	9
3.4	Tupakkalainvalvonta	9
3.5	Eläinlääkintähuolto.....	9
4.	Häiriötilanteisiin varautuminen ja epidemioiden selvitystyö.....	9
5.	Suunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja raportointi.....	10
	Liitteet	11

1. Johdanto

Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveydenhuollon yksiköt eivät siirtyneet hyvinvointialueelle vaan Riihimäen kaupunki järjestää vastuukuntana ympäristöterveydenhuollon palvelut Forssan ja Riihimäen kaupungeille sekä Hausjärven, Lopen, Janakkalan, Tammelan, Humppilan, Joki-oisten ja Ypäjän kunnille. Ympäristöterveydenhuolto on toiminut 1.1.2023 alkaen alueellisena toimijana ja siitä käytetään nimeä Etelä-Hämeen ympäristöterveys. Ympäristöterveyden valvontasuunnitelmapäivityksessä on huomioitu kohde- ja tarkastusmäärissä kahden alueen yhdistyminen.

Vuonna 2023 painopisteenä on ollut toiminnan ja palveluiden häiriöttömän saatavuuden turvaaminen organisaatiomuutoksesta huolimatta. Vuodelle 2024 varataan myös resursseja yhteistyön jatkamiseen ja kehittämiseen aiempien sidosryhmien sekä OmaHämeen hyvinvointialueen kanssa.

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Hyvin toimivalla ympäristöterveydenhuollolla voidaan välttää tai vähentää epidemioita ja näin pienentää terveydenhuollon kuormitusta ja sairauksien aiheuttamia poissaoloja. Ympäristöterveydenhuollolla voidaan ehkäistä epidemioiden lisäksi monia kroonisia sairauksia, jos ongelmaan puututaan ajoissa.

Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi sekä kuluttajansuojan turvaamiseksi.

Kunnan valvontasuunnitelmalla tarkoitetaan suunnitelmaa, johon on koottu ympäristöterveydenhuollon valvonta yleisesti ja toimialakohtaisesti. Terveystensuojelu-, tupakka-, elintarvike- ja eläinlääkintähuoltolaeissa kuvataan kunnan valvontasuunnitelmalle asetetut vaatimukset. Näiden lakien mukaan kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva ympäristöterveydenhuollon toimialoja koskeva valvontasuunnitelma. Valvonnan tulee olla laadukasta, riskiperusteista ja terveyshaittoja ja vaaroja ehkäisevää sekä suojata kuluttajaa taloudellisilta tappioilta. Suunnitelmassa on otettava huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen toimialakohtaiset valvontaohjelmat.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjelmakauden 2020–2024 teemana on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät edellyttävät vuoropuhelua ja yhteistyötä eri viranomaisten (mm. rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu, maankäyttö, hyvinvointialue, poliisi) kesken. Toimijoita on neuvottava, ohjattava ja ohjeistettava mm. lainsäädäntöön ja sen tulkintoihin liittyvissä asioissa.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelman laadinnassa on huomioitu ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma sekä keskusviranomaisten antamat toimialakohtaiset valvontaohjelmat.

Valtakunnalliset valvontaohjelmat:

- [Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2020–2024, päivitys 2023–2024](#)
- [Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma 2021–2024, osa 3](#)
- [Valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma 2020–2024, päivitys 2023–2024](#)
- [Eläinlääkintähuollon valtakunnallinen ohjelma \(EHO\) 2015–2024, päivitys vuodelle 2024](#)

2. Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

2.1 Toimialue ja toimintaympäristö

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden tehtävänä on huolehtia yksilön elinympäristöön kohdistuvasta kansanterveystyöstä, elintarvikevalvonnasta, eläinlääkintähuollosta ja muista terveyttä suojaavista viranomaistehtävistä.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden toimialueena ovat Riihimäen ja Forssan kaupungit, Janakkalan, Lopen, Hausjärven, Tammelan, Jokioisten, Humppilan ja Ypäjän kunnat, joissa on yhteensä 93 000 asukasta. Terveysvalvonnalla on toimipisteet Jokioisilla, Janakkalassa ja Riihimäellä, eläinlääkintähuollon yhteisvastaanotot toimivat Riihimäen Peltosaarella ja Jokioisilla.

Yksikön vastuukuntana toimii Riihimäen kaupunki ja yksikön monijäsenisenä toimielimenä alueellinen ympäristöterveysjaosto. Kaupungin organisaatiossa ympäristöterveys sijoittuu omana vastuualueena elinvoiman toimialalle. Ympäristöterveyden vastuualueen talous jakautuu kolmeen kustannuspaikkaan, jotka ovat hallinto, terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto. Jaosto hyväksyy Etelä-Hämeen ympäristöterveyden valvontasuunnitelman sekä valvonnan vuosittaisen toteumaraportin.

2.2 Valvonnan voimavarat ja niiden jakautuminen

Ympäristöterveydessä työskentelee viroissa/toimissa ympäristöterveyspäällikkö, palvelusihteeri, hygieenikkoeläinlääkäri, 11 ympäristöterveystarkastajaa, kuusi praktikkoeläinlääkäriä, kaksi eläintenhoitajaa sekä kaksi valvontaeläinlääkäriä. Etelä-Hämeen ympäristöterveyden valvontayksikkö täyttää valtioneuvoston periaatepäätöksen vaatimukset seudullisten valvontayksiköiden koosta.

Terveysvalvonnassa toiminta perustuu tiimityöskentelyyn. Elintarviketiimin vetäjänä toimii hygieenikkoeläinlääkäri ja terveydensuojelutiimissä tiimivastaavan tehtävään valittu ympäristöterveystarkastaja. Tiimivastaavat ovat oman sektorinsa asiantuntijoita, jotka antavat ammatillista tukea tiimiläisille, vastaavat sektorinsa valvontasuunnitelmien laadinnasta ja seuraavat ja raportoivat valvonnan toteutumista ja edistävät valvonnan yhdenmukaistamista ja laadun kehittämistä. Terveystarkastajien henkilöstöä on Jokioisten ja Riihimäen toimipisteissä ja elintarvikevalvonnan henkilöstöä näiden lisäksi myös Janakkalan toimipisteessä. Tupakka- ja lääkelain mukaista valvontaa tekee pääasiassa kaksi ympäristöterveystarkastajaa. Hygieenikkoeläinlääkäriin tehtäviin kuuluu mm. hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen sekä eläinperäisten alkutuotantokohteiden valvonta ja hän toimii ympäristöterveyspäällikön sijaisena.

Eläinlääkintähuollossa ei ole erikseen nimettyä tiiminvetäjää, vaan ympäristöterveyspäällikkö vastaa tiimin toiminnasta. Vuonna 2024 haettavaksi tulevaan hygieenikkoeläinlääkärin tehtävänkuvaa sisällytetään elintarvikevalvonnan ohella eläinlääkintähuollon tiiminvetäjän tehtävä. Toinen eläintenhoitajista käyttää noin 20 % työajastaan eläinlääkintähuollon toimistotehtäviin (mm. tilastoinnit). Jokioisten toimipisteessä työskentelee neljä praktikkoeläinlääkärinä ja valvontaeläinlääkärinä ja Riihimäellä kaksi praktikkoeläinlääkärinä ja valvontaeläinlääkärinä. Molempien eläintenhoitajien toimipisteet ovat Riihimäellä, mutta tarvittaessa he voivat siirtyä auttamaan myös Jokioisten vastaanoton eläinlääkäreitä. Eläinlääkäreiden keskinäisessä työnjaossa on sovittu erityyppisten valvontatehtävien ja tiettyjen praktiikka-tehtävien jakamisesta eri viranhaltijoiden kesken, mutta on tärkeää pitää yllä myös kaikkien viranhaltijoiden riittävää yleisosaamista. Eläinlääkärien kokonaisresurssista 8,4 htv on käytettävissä peruseläinlääkintään ja tuotantoeläinten terveydenhuoltoon 6,0 htv ja eläinten hyvinvoinnin ja terveyden valvontaan käytetään 2,4 htv.

Terveydensuojelutiimin (sis. tupakka- ja lääkelain toimialat) kokonaisresurssi on 5,0 htv, mutta viroista on täytettynä tällä hetkellä 4,55 htv. Täyttämätön resurssin korvaamiseksi on tarkoitus hakea määräaikaista tarkastajaa. Elintarviketiimin kokonaisresurssi on 6,5 htv (6 ympäristöterveystarkastajaa ja yksi hygieenikkoeläinlääkäri). Lisäksi vuonna 2024 täytettäväksi tulevan toisen hygieenikkoeläinlääkärin tehtävänkuvasta noin 50 % kohdennetaan elintarvikevalvontaan ja 50 % eläinlääkintähuollon tiimivastaavan tehtävään.

Ympäristöterveysvalvonnassa on tehtäviä, joita ei voida ennakoida, mutta niiden tekemiseen on silti varattava aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi epidemioiden ja erityistilanteiden selvittämiset, asumisterveyteen liittyvät tarkastukset ja näytteenotot, lausunnot ym. asiantuntijatehtävät, sekä valitusten, hakemusten ja ilmoitusten käsittely. Viranomaistyöhön kuuluu myös neuvontaa ja ohjausta, jota on annettava tarpeen vaatiessa. Samoin valvontasuunnitelmien laatimiseen, toteutumisen arviointiin, raportointiin, laadun kehittämiseen on varattava aikaa.

Valvontatarpeen arvioinnissa noudatetaan pääasiassa valtakunnallisten ohjelmien riskin-arvioiteja.

Taulukko 1. Suunnitelma voimavarojen jakautumisesta valvottaville toimialoille.

	Käytettävissä kokonaisuudessa valvontaan ja sitä tukeviin tehtäviin, htpv	Kokonaisuudesta käytettävissä säännölliseen suunnitelmalliseen valvontaan htpv v.2024
Elintarvikevalvonta	1540	225
Terveydensuojelun valvonta	1012	121
Tupakkavalvonta	88	22
Yhteensä	2640(12htv)	368
		13,9 %

Lisäksi praktiikkaan (eläinten terveyden- ja sairaanhoito) 6,0 htv ja praktikoiden avustustehtäviin 1,8 htv, eläinlääkintähuollon valvontatehtävät 2,4 htv, hallintoon 1,6 htv, toimistotehtävät 1,8 htv.

Kokonaisresurssi 25,6 htv.

2.3 Koulutus ja laadun kehittäminen

Viranhaltijoiden pätevyys varmistetaan aina uutta henkilökuntaa rekrytoitaessa ottaen huomioon toimialakohtaiset pätevyysvaatimukset ja työyhteisön sisäiset tarpeet. Vakituisen henkilöstö ja pidempiaikaiset sijaiset osallistuvat säännöllisesti täydennyskoulutuksiin. Henkilökunnan osallistumisesta eri koulutustilaisuuksiin päätetään pääasiassa tiimi- tai terveysvalvonnan yhteispalavereissa. Ammatillisen täydennyskoulutuksen lisäksi kannustetaan esim. ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa suoritettaviin jatkotutkintoihin.

Täydennyskoulutuksiin osallistutaan henkilökohtaisten ja valvontayksikön koulutus- ja kehittämistarpeiden perusteella. Kaikki ympäristöterveystarkastajat ja eläinlääkärit osallistuvat vähintään oman päävastuualueensa koulutuksiin ja tarpeen sekä koulutusmäärärahojen puitteissa myös muihin koulutuksiin. Koulutusvalinnoissa on päävalintakriteerinä koulutuksen ajankohtaisuus, esim. lainsäädännön ja tietojärjestelmien uudistukset, valtakunnallisten ja alueellisten projektien ”työkokouspäivät” sekä omien valvontasuunnitelmien painopistealueet. Tavoitteena on, että henkilöstöllä olisi keskimäärin kahdeksan (8) koulutuspäivää vuodessa viranhaltijaa kohden.

Jokaisen koulutuksen hyödyllisyys ja soveltuvuus omaan työhön arvioidaan kirjallisesti. Terveysvalvonnan henkilökunnan osallistuminen koulutuksiin dokumentoidaan koulutuskirjapitoon. Koulutuksen sisältöä käydään läpi palavereissa ja koulutusmateriaali tallennetaan yhteiselle palvelimelle kaikkien käyttöön.

Terveysvalvonnan laatujärjestelmään on laadittu perehdytysohjelma uusia työntekijöitä ja sijaisia varten. Perehdyttämällä ja sen seurantakeskustelulla varmistutaan oikeiden toimintatapojen ja prosessien hallinnasta valvontatyössä. Perehdytysohjelma räätälöidään jokaisen perehdytettävän tietotarpeita vastaavaksi. Ympäristöterveydenhuollolla on käytössä valtakunnallinen yksityisen palvelujentarjoajan kehittämän laatujärjestelmän (Laatu-Net).

2.4 Tietojärjestelmät

Ympäristöterveydenhuollon keskitetty valtakunnallinen toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä VATI korvasi kuntien käyttämät ympäristöterveydenhuollon valvontatietojärjestelmät vuoden 2019 alussa. Sen kautta hallitaan kohderekisteriä (asiakkaan ja kohteen perustiedot sekä valvontakirjapidon suoritteet, esimerkiksi tarkastus-, näytteenotto- ja neuvontasuoritteet). Vuonna 2022 ympäristöterveys on ottanut käyttöön valtakunnallisen ilppailmoitusjärjestelmän. Järjestelmän kautta toimijat voivat ilmoittaa esimerkiksi uuden toiminnan perustamisesta ja aloittamisesta. Vati-järjestelmää on kehitetty myös talousveden näytteenoton kirjausten osalta. Vuonna 2023 on uutena osiona otettu käyttöön asiakkaiden haittakokemusten sähköinen ilmoitusjärjestelmä. Tätä kautta voivat toimijat ja kuluttajat keskitetysti tehdä esimerkiksi ruokamyrkytyspäilyä koskevan sairastumis- ja terveyshaittailmoituksen. Ympäristöterveyden valvontahenkilöstöä on osallistunut aktiivisesti tietojärjestelmän kehittämiseen valtakunnallisissa työryhmissä.

Kaikilla praktikkoeläinlääkäreillä on käytössä selainpohjainen TeraKuun Kliniq-ohjelma. Ohjelmassa on mm. asiakasrekisteri potilastietoineen, lääke- ja tarvikehinnasto ja potilas-

Etelä-Hämeen ympäristöterveys

laskutus. Ohjelman kautta on pääsy Naseva- ja Sikava tietoihin. Ohjelmaan luodaan käyttäjätunnus myös sijaisina toimiville eläinlääkäreille.

Vuonna 2024 on tavoitteena ottaa käyttöön Kliniq:ssa praktikoiden yhteinen sähköinen ajanvarauskalenteri.

2.5 Viestintä

Etelä-Hämeen ympäristöterveydessä noudatetaan avointa tiedotustapaa. Valtakunnallisen valvontasuunnitelman toimikaudella ympäristöterveyden strateginen painopiste on aktiivisen ja ohjaavan viestinnän lisääminen uusia viestintäkanavia käyttäen. Ympäristöterveyden kaikessa viestinnässä noudatetaan Riihimäen kaupungin viestintäohjeita ja sovelletaan niitä alueelliseen toimintaympäristöön. Viestinnässä on käytettävissä kaupungin ammattitaitoista viestintähenkilöstöä.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnasta ja palveluista annetaan informaatiota Riihimäen kaupungin internetsivujen, some-kanavien, lehti-ilmoitusten ja haastattelujen kautta. Uusista oleellisista muutoksista, esim. alueen eläintautitilanteesta, omassa toiminnassa tai lainsäädännössä, tiedotetaan aktiivisesti internetsivuilla, lehdistötiedotteiden, kohdennettujen tiedotejakeluiden tai sosiaalisen median välityksellä.

Etelä-Hämeen ympäristöterveydessä vuoden 2024 viestinnän painopisteenä on ympäristöterveys tutuksi. Toiminnan siirryttyä laajalle alueelle ympäristöterveydenhuollon tehtävä ja merkitys jää helposti vieraaksi kuntalaisille ja toimijoille. Tavoitteena on lisätä näkyvyyttä mm. laatimalla Etelä-Hämeen ympäristöterveyden toiminnasta esittelyvideo verkkosivuille, ajankohtaisten asioiden säännöllisellä mediatiedottamisella sekä esittäytymällä paikallisissa yleisötapahtumissa.

Viranomaisten on neuvottava, ohjattava, ohjeistettava ja koulutettava toimijoita mm. lainsäädäntöön ja sen tulkintaan liittyvissä asioissa sekä tarkastuksilla että niiden ulkopuolella. Yhteistyöllä toimijoiden kanssa voidaan lisätä valvonnan vaikuttavuutta ja ehkäistä terveyshaittoja. Toimijoille kerrotaan heihin vaikuttavista asioista mm. toiminnan riskiluokituksesta, valvontatiheydestä ja näissä tapahtuvissa muutoksissa sekä antaa vaikuttamismahdollisuuksia silloin kuin se on mahdollista.

Sisäisessä viestinnässä painopiste on henkilökunnan tiedottaminen ajankohtaisista asioista ja ympäristöterveyden asioiden esille tuominen Riihimäen kaupungin organisaatiossa. Ympäristöterveyspäällikkö osallistuu viikoittaiseen elinvoimatoimialan johtoryhmään. Eläinlääkintähuollossa ja terveysvalvonnassa pidetään omat yksikköpalaverit ja lisäksi terveys- ja elintarviketiimien tapaamiset kuukausittain ja tarvittaessa useammin. Sisäistä pikatiedottamista varten voidaan perustaa omia whatsapp-ryhmiä tai vastaavia. Kaikille yhteistä viestintää ja tietojen jakamista hoidetaan aktiivisesti myös sähköpostilla.

Häiriötilanteissa tiedotusvastuu on ympäristöterveyspäälliköllä, ellei kokonaistilanne edellytä kuntatason tai laajempaa tiedottamista. Tarkempi ohjeistus häiriötilanne ja kriisitiedottamisesta sisältyy valmiussuunnitelmiin ja häiriötilanteiden toimintaohjeisiin (elintarvike- ja vesivälitteiset epidemiat, säteilyvaaratilanteet, kemikaalionnettomuudet, kaupungin val-

miussuunnitelma). Välitöntä tiedottamista edellyttävissä eläintautitilanteissa, esim. epäiltäessä helposti leviävää tai vaarallista eläintautia, tiedottaminen hoidetaan yhteistyössä aluehallintoviraston eläinlääkäreiden kanssa.

2.6 Valvonnan maksullisuus

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön mukaan kunnan valvontaviranomaisen tulee periä toiminnanharjoittajalta maksu kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, mukaan lukien suunnitelmassa esitetyt maksulliset projektit, terveydensuojelulain mukaisesta näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta. Maksu on perittävä myös muista ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä maksullisiksi säädettyistä suoritteista, esim. ilmoitusten ja hakemusten käsittely sekä hallinnollisten pakkokeinojen noudattamisen valvonta. Uuden elintarvikelain ja terveydensuojelulain muutoksen myötä useimmilta elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisista kohteista peritään lisäksi 150 euron suuruinen vuosittainen perusmaksu. Valvontamaksuja peritään siten, että ne kattavat valvonnasta aiheutuneet kustannukset ja niitä peritään kunnan hyväksymän taksan mukaisesti. Tuotot ohjautuvat ympäristöterveyden vastuualueelle. Ympäristöterveyden taksa on hyväksytty alueellisessa ympäristöterveysjaostossa 14.12.2022. Taksa on nähtävillä ympäristöterveyden internetsivuilla.

2.7 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Elintarvikelaki ja terveydensuojelulaki edellyttävät, että viranomainen käyttää tutkimuksissaan viranomaisvalvontaan hyväksytyjä laboratorioita. Etelä-Hämeen ympäristöterveys käyttää viranomais tutkimuksissa akkreditoitua kansainvälisen standardin SFS 17025 täyttävää laboratoriota. Jokioisten seudulla käytetään laboratoriopalveluina KVVY Tutkimus Oy:n laboratoriota. Riihimäen alueella viranomaisvalvontanäytteiden tutkimuksesta vastasi vuoden 2022 loppuun saakka VitaLab Oy. Vita Laboratoriot Oy:n ja Eurofins Scientific Finland Oy:n tekemän liiketoimintakaupan seurauksena on 1.1.2023 alkaen yhteistyölaboratoriona toiminut Scientific Finland Oy. Käytössä on toinen optiovuosi, sopimus päättyy 30.8.2024, joten laboratoriopalvelut on kilpailutettava keväällä 2024.

Ympäristöterveys on sopinut laboratorion kanssa myös virka-ajan ulkopuolisista palveluista. Epidemia-, ruokamyrkytys- tai häiriötilanteessa voidaan tapauskohtaisesti käyttää myös muuta Ruokaviraston hyväksymää laboratoriopalvelujen tuottajaa.

2.8 Hallinnolliset pakkokeinot

Kunnan terveydensuojeluviranomaisella on oikeus käyttää määräyksiä, kieltoja ja muita hallinnollisia pakkokeinoja, mikäli ne ovat välttämättömiä toiminnassa havaittujen terveyshaittaa tai -vaaraa aiheuttavien epäkohtien poistamiseksi. Pakkokeinojen käyttö uhkaskon asettamista lukuun ottamatta on delegoitu pääasiassa ympäristöterveyspäällikölle ja hygieenikkoeläinlääkärille.

3. Valvontasuunnitelmat toimialoittain

3.1 Yleistä

Suunnitelman mukainen valvonta perustuu kansanterveystlain 1 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan.

Tarkastus voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä ja tällöin tarkastuskertomuksessa tulee kertoa, minkä säännösten mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuspöytäkirjan laatiminen ja tietojen tallentaminen tietojärjestelmään. Matkoihin käytettävää aikaa ei huomioida kohdekohtaisessa tarkastussuunnitelmassa, mutta se on otettu huomioon arvioitaessa kokonaisresurssin tarvetta.

Valvontasuunnitelman liitteinä ovat toimialakohtaiset päivitettyt suunnitelmat.

3.2 Elintarvikevalvonta

Liite 1_1

3.3 Terveystieteiden suojelu

Liite 1_2

3.4 Tupakkalainvalvonta

Liite 1_3

3.5 Eläinlääkintähuolto

Liite 1_4

4. Häiriötilanteisiin varautuminen ja epidemioiden selvitystyö

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden häiriötilannesuunnitelma liittyy ympäristöterveyden toimialueen kuntien, toimijoiden ja yhteistyötahojen valmiussuunnittelun kokonaisuuteen. Ympäristöterveyden valmiussuunnitelma ja elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvittämiseen liittyvät toimintaohjeet on valmisteltava uudelleen organisaatiomuutoksen vuoksi. Uusi epidemioiden selvitystyöryhmä on nimetty kesäkuussa 2023 ympäristöterveysjaostossa. Työryhmä on sopinut, että elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden selvitystyöhön liittyvät toimintaohjeet pyritään päivittämään koko Kanta-Hämettä koskeviksi ja ne laaditaan yhteistyössä alueen terveydenhuollosta (OmaHäme) ja ympäristöterveydenhuollosta (Etelä-Hämeen ympäristöterveys ja Hämeenlinnan kaupunki) vastaavien organisaatioiden kanssa.

Ympäristöterveydessä on käytössä kolme Virvepuhelinta. Näiden puheryhmät tulee ohjelmoida uudelleen vastaamaan uutta organisoitumistilannetta.

Etelä-Hämeen ympäristöterveyden toiminta ja resurssit on mitoitettu normaalitilanteiden lainsäädännön valvonnan ja muiden tehtävien edellyttämällä tavalla. Lyhyiden häiriötilanteiden hoitaminen pystytään toteuttamaan muun toiminnan ohella tehtäviä jakamalla ja priorisoimalla. Poikkeusoloissa tai muissa vakavissa ja pidempikestoissa häiriötilanteissa yksikön käytettävissä olevat resurssit priorisoidaan tapauskohtaisen harkinnan perusteella tilanteen vaatimien tehtävien hoitoon. Epidemiaepäilytilanteissa tarvittavien näytteiden tutkimuksiin on talousarviossa varattu määrärahaa ja laboratoriopalvelun tarjouspyynnössä on edellytetty valitun laboratorion tarjoavan palvelua erityistilanteissa

5. Suunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja raportointi

Terveysvalvonnassa on käytössä jokaisen tarkastajan henkilökohtainen valvontasuunnitelma säännöllisen valvonnan osalta. Suunnitelman toteutumista seurataan pääasiassa tiimipalaverissa ja terveysvalvonnan yhteisissä palaverissa sekä kehityskeskusteluissa. Mikäli henkilökohtaisen suunnitelman toteutumisessa vuoden aikana on ongelmia, tehdään tehtäväjakoon tarvittaessa muutoksia. Lisäksi riskiperusteisen valvonnan toteumatilannetta seurataan Riihimäen kaupungin osavuosikatsauksissa, jotka viedään tiedoksi myös alueelliselle ympäristöterveysjaostolle.

Raportti edellisen vuoden valvontasuunnitelman toteutumisesta viedään ympäristöterveysjaostolle ja jaoston käsittelemä arviointiraportti toimitetaan VYHA-järjestelmän kautta aluehallintovirastolle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä. Taulukossa 2 on esitetty pääpiirteissään, mitä arviointi pitää sisällään. Arvioinnin sisältö perustuu Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen ohjelman ohjeisiin.

Taulukko 2. Kunnan valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi.

Arviointikohde	Tarkastelu ja selvitys
Suunnitellun toiminnan ja tarkastusten kattavuus	<ul style="list-style-type: none"> • kaikkien toimialojen valvonnan kattavuus, huomioiden myös sen jakautuminen mahdollisen yhteistoiminta-alueen eri osiin • valtakunnallisten ja omien paikallisten painopisteiden valvonnan toteutuminen • erityyppisiin tarkastuksiin ja kohteisiin käytetty aika verrattuna suunniteltuun ajankäyttöön • tarkastuksilla esiin tulleiden epäkohtien määrä ja laatu sekä kunnan viranomaisen toimenpiteet näiden epäkohtien korjaamiseksi ja asioiden saattamiseksi määräysten mukaiselle tasolle
Tarkastusten ja näytteiden määrä (suhteessa valvontasuunnitelmaan)	<ul style="list-style-type: none"> • toteutuneiden tarkastusten lukumäärä valvontakohdetyypeittäin • näytteet ja analyysit valvontakohdetyypeittäin • valvontaprojekteihin osallistuminen
Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen	<ul style="list-style-type: none"> • valvonnasta kertyvät maksutulot toimialoittain • valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen, tieto siitä onko valvonnasta saadut tulot kohdennettu ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämiseen
Voimavarat ja yhteistoiminta-alueen toimivuus	<ul style="list-style-type: none"> • voimavarojen riittävyys suhteessa lainsäädännön vaatimukseen ja valvontatarpeeseen ja suunniteltuun toimintaan • selvitys, paljonko voimavaroja on käytetty ennalta suunnitellui-

	hin valvontatehtäviin ja kuinka paljon muihin tehtäviin • erittely henkilöstövoimavarojen kohdentumisesta eri lakien mukaiseen valvontaan (VYHA)
Toiminnan kehittämistarpeet	• toimenpiteet, joilla tilannetta parannetaan seuraavana toimintavuonna
Mahdolliset toiminnan tarkastamiset (Arviointi- ja ohjauskäynnit)	• hyvät käytännöt, poikkeamat, kehittämiskohteet ja korjaavat toimenpiteet (VYHA)

Mikäli suunnitelmassa asetettuja tavoitteita ei ole saavutettu, toteutumisen arvioinnissa tuodaan esille mahdolliset syyt (virkevapaat, yllättävät projektit, häiriötilanteet yms.) ja esitetään korjaustoimenpiteitä. Puutteet edellisen vuoden tarkastusten toteutumisessa pyritään huomioimaan seuraavan vuoden valvontasuunnitelman laadinnassa. Mikäli valvontasuunnitelman mukaisista tavoitteista on jääty merkittävästi, tulee tämä huomioida valvontatulojen kohdistamisessa esim. lisähenkilöstöön.

Liitteet

- Liite 1_1: Elintarvikevalvontasuunnitelma 2021–2024, päivitys 2024
- Liite 1_2: Terveysturvallisuuden valvontasuunnitelma 2020–2024, päivitys 2024
- Liite 1_3: Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden valvontasuunnitelma 2020–2024, päivitys 2024
- Liite 1_4: Valvontasuunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä, päivitys 2024